

POSTANOWIENIE

Dnia 24 września 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Joanna Misztal-Konecka

w sprawie z wniosku T. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.
z udziałem T. W.

oraz z wniosku Syndyka masy upadłości "P. P.", Spółki Jawnej z siedzibą w J.
z udziałem T. W.

oraz z wniosku P. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.
z udziałem T. W.

o orzeczenie wobec dłużnika zakazu prowadzenia działalności gospodarczej,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 24 września 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania
od postanowienia Sądu Okręgowego w L.
z dnia 25 kwietnia 2019 r., sygn. akt [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

1. Postanowieniem z 25 kwietnia 2019 r. Sąd Okręgowy w L. oddalił apelację uczestnika T. W. od postanowienia Sądu Rejonowego w L. z siedzibą w Ś. z 24 maja 2018 r., w sprawie z wniosków T. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W., Syndyka Masy Upadłości „P.” Spółki Jawnej w upadłości z siedzibą w J. oraz P. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

z udziałem T. W. o orzeczenie wobec dłużnika zakazu prowadzenia działalności gospodarczej.

2. Od postanowienia Sądu Okręgowego skargę kasacyjną wywiódł uczestnik T. W. Zarzucił naruszenie art. 373 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 498, dalej „Prawo upadłościowe”), art. 391 § 1 w zw. z art. 316 § 1 i art. 13 § 2 k.p.c., art. 376 ust. 1 w zw. z art. 373 ust. 1 pkt 1 Prawa upadłościowego, art. 65 § 2 w zw. z art. 510 § 1 i 2 oraz art. 535 k.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

3. Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do

rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Dla spełnienia wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. konieczne jest zawarcie w skardze kasacyjnej odrębnego wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, zawierającego profesjonalny wywód prawny nawiązujący do wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przesłanek przedsądu ze wskazaniem, które z nich występują w sprawie i z uzasadnieniem stanowiska skarżącego (postanowienie Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepubl.). Ze względu na odmienny cel instytucji przedsądu i jej odrębne oraz kwalifikowane przesłanki, wskazanie i uzasadnienie okoliczności decydujących o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie może polegać na odwołaniu się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. W prawidłowo sporządzonej skardze kasacyjnej oba powyższe elementy muszą pojawić się oddzielnie i autonomicznie. Sąd Najwyższy nie jest bowiem trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę kasacyjną, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia, wnoszonym i rozpoznawanym nie tylko w interesie skarżącego, ale przede wszystkim w interesie publicznym.

4. Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Wskazał na rażące naruszenie art. 65 § 2 w zw. z art. 510 § 1 i 2 oraz art. 535 k.c. poprzez przyjęcie, że w sytuacji, gdy w toku postępowania sądowego dłużnik kwestionuje kauzę nabycia wierzytelności, w tym fakt uzgodnienia ceny sprzedaży wierzytelności, istnieje możliwość, by ustalenia te pozostały tajne ze względu na tajemnicę spółki. Skarga kasacyjna jest też oczywiście zasadna z uwagi na rażące naruszenie art. 391 § 1 w zw. z art. 316 § 1 i art. 13 § 2 k.p.c. przez nieuwzględnienie faktu, że na dzień zamykania rozprawy przed Sądem drugiej instancji dłużnik nie dysponował żadną dokumentacją upadłego, albowiem została ona w wersji papierowej zabezpieczona przez organy ścigania.

5. W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej jako przesłanki jej przyjęcia do rozpoznania wymaga powołania się na kwalifikowaną postać

naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub procesowego oraz przeprowadzania wywodu zmierzającego do jego wykazania. Oczywistość naruszenia ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje przy tym samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której spowodowało ono wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (zob. orzecznictwo przytoczone w motywach postanowienia Sądu Najwyższego z 6 listopada 2012 r., III SK 16/12, niepubl.).

6. Skarżący nie sprostął powyższym wymaganiom. Nie można uznać, że wykazał przesłankę oczywistej zasadności skargi kasacyjnej w zakresie naruszenia art. 391 § 1 w zw. z art. 316 § 1 i art. 13 § 2 k.p.c. Podane przepisy regulują zasadę, że po zamknięciu rozprawy sąd wydaje wyrok, biorąc za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy, kwestię stosowania przepisów o postępowaniu przed sądem pierwszej instancji do postępowania przez sądem drugiej instancji oraz stosowanie przepisów odnoszących się do postępowania procesowego na potrzeby innych rodzajów postępowań (w tym postępowania nieprocesowego). Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz jego uzasadnienie nie zawierają wskazania konkretnie w jaki sposób podane przepisy zostały naruszone i dlaczego naruszenie to miało charakter kwalifikowany, prowadzący do wydania oczywiście wadliwego orzeczenia. Skarżący ograniczył się do podania, że zabezpieczenie dokumentacji upadłego przez organy ścigania powoduje odpadnięcie podstawy dla orzeczenia zakazu prowadzenia działalności, albowiem dłużnik nie jest w stanie obiektywnie wykonać swoich obowiązków. Samo takie wskazanie, jako niepoparte szerszą argumentacją, nie może stanowić wykazania przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., nie wiadomo bowiem w czym dokładnie skarżący upatruje uchybień Sądu Okręgowego. Przypomnieć należy, że przytoczenie podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienie (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.)

oraz wnioszek o przyjęcie skargi do rozpoznania wraz z uzasadnieniem (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), stanowią dwa odmienne, z uwagi na funkcje, jakie pełnią, niezależne od siebie wymagania skargi kasacyjnej. Skarżący, formułując więc wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie, powinien przedstawić wyodrębniony, samodzielny wywód prawny odnoszący się do wskazanych przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Skarga kasacyjna takiego wyводу, w zakresie pozwalającym na stwierdzenie występowania w sprawie wskazanej przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania, nie zawiera.

Nie stanowią również o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej twierdzenia uczestnika, że brak jest możliwości weryfikacji i oceny postanowień umowy przelewu wierzytelności, a przyjęte przez Sąd drugiej instancji stanowisko w zakresie dopuszczalności „utajnienia” postanowień odnoszących się do ceny i sposobu jej zapłaty za nabywane wierzytelności uniemożliwia faktyczne sprawowanie wymiaru sprawiedliwości i jako takie prowadzi do rażącego naruszenia przepisów art. 65 § 2 w zw. z art. 510 § 1 i 2 oraz art. 535 k.c. Skarżący nie wskazał, dlaczego naruszenie tych norm miało charakter kwalifikowany, widoczny *prima facie* bez potrzeby głębszej analizy, a w konsekwencji prowadzący do wydania oczywiście wadliwego orzeczenia w sprawie, w której Sąd drugiej instancji wskazał, że Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił przesłanki orzeczenia zakazu prowadzenia działalności gospodarczej na podstawie art. 373 Prawa upadłościowego. Można domniemywać, że rozumowanie przedstawione w skardze jest nakierowane na wykazanie, że wnioskodawca T. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. nie jest na podstawie umowy cesji z 2 stycznia 2016 r. wierzycielem „P.” Spółki Jawnej w upadłości z siedzibą w J., a tym samym nie posiada legitymacji do złożenia wniosku w niniejszej sprawie. Ponownie jednak, skarga kasacyjna nie zawiera, w wyodrębnionej części, skutecznego wykazania, że naruszenie podanych przepisów Kodeksu cywilnego uzasadniało przyjęcie istnienia w sprawie przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., zwłaszcza że nie tylko ten wierzyciel wystąpił o orzeczenie zakazu prowadzenia działalności gospodarczej przez uczestnika.

7. Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

jw